Parallelsessie Informatie en Ontmoeting, 10 februari 2022
Bibliotheek Aanzet
Samenvattend verslag

Aanwezigen

Voorzitter:	de heer R. van Breemen
Griffie:	mevrouw E. van Bekhoven
Fracties:	Stadsbelang-Democraten Gorinchem-CDA-PvdA-SGP/ChristenUnie - VVD-D66-SP-GroenLinks-Gorcum Actief-Lid Van Mourik
Portefeuillehouder:	de heer D. van Zanten
Ambtelijk:	mevrouw R. Hak en de heer D. de Ronde
Gasten:	bibliotheek AanZet, de heer J. van der Linde, mevrouw M. van Hellenberg, mevrouw W. Benard
Notulen:	notulistenbureau Leeuwenburgh-Vendrig

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen hartelijk welkom. Hij licht de agenda voor deze sessie toe.

Bibliotheek Aanzet

Met het vaststellen van de cultuurvisie eind 2019 heeft de raad het college gevraagd om de kansen te onderzoeken van het realiseren van een toekomstbestendige bibliotheek in een cultuurstraat (Botersteeg). Met de motie 'Bibliotheek' d.d. 4 november 2021 heeft de raad het college gevraagd in deze raadsperiode bij te dragen aan een oplossing van het huisvestingsvraagstuk van de bibliotheek. Tijdens deze I&O wordt de raad geïnformeerd over de uitkomst van het onderzoek. Daarnaast het gesprek te voeren over het vervolg.

Wethouder Van Zanten is blij dat vanavond de stand van zaken gepresenteerd kan worden en dat over de oplossingsrichtingen gesproken kan worden met de raadsleden. Deze sessie kan ook een B&A-karakter krijgen wat hem betreft.

Mevrouw Hak geeft een presentatie (beschikbaar op iBabs). Zij schetst de voorgeschiedenis. Het huisvestingsvraagstuk dateert van 2014. Zij schetst de cultuurvisie 2019-2023 voor wat betreft de bibliotheek inhoudelijk, qua huisvesting en financieel. In dit kader moest een verplaatsing naar een cultuurstraat, Botersteeg, onderzocht worden. De bibliotheek wil bijdragen aan de doelstellingen van het cultuurbeleid en integraal sociaal beleid. Wat betreft de financiën zou een gelijkblijvend kader beschikbaar zijn. Mevrouw Hak schetst het verloop van het proces in de afgelopen periode. Een eerste concept voor huisvesting in de Botersteeg bleek niet haalbaar. Er zijn nadere uitgangspunten geschetst en de uitkomst van het onderzoek levert drie locaties op: Botersteeg, Groenmarkt 1, voormalig Rabobank kantoor CVO/AV Nieuwe Walstraat 9 en Haarstraat 65. De mogelijkheden voor deze locaties worden toegelicht. De derde locatie wordt niet geschikt geacht voor de bibliotheek. Alleen de Botersteeg en Groenmarkt 1 zijn geschikt, maar beide zijn niet mogelijk binnen het financieel kader. Het college heeft een voorkeur voor de Botersteeg en wil beide locaties uitwerken en het resultaat voorleggen aan de raad.

De voorzitter bedankt voor de presentatie en geeft gelegenheid voor het stellen van vragen.

De heer Onvlee is blij dat deze presentatie nu gegeven is. Het is een stand van zaken sessie en dit resultaat had geruime tijd geleden al voorgelegd kunnen worden. Hij constateert niets nieuws. Hij vraagt wanneer de wethouder de regie oppakt. Er is weinig gedaan op dit dossier. Wanneer kunnen er keuzes gemaakt worden? Hij mist een planning.

Mevrouw Hak zegt dat het voorstel is de twee locaties uit te werken. Als dat gereed is zal een nieuwe I&O en een B&A gepland worden via de agendacommissie.

De heer Onvlee vindt dit te vrijblijvend; hij hoort geen deadlines.

Wethouder Van Zanten kan zich de vraag voorstellen. De regie ligt inmiddels bij de wethouder, maar een tijd lag die bij de bibliotheek en de bibliotheek heeft hier wel veel aan gedaan. Men heeft veel onderzoek gedaan en heeft deelgenomen aan het traject verkleining kernwinkelgebied. Er is ook overleg geweest met de eigenaar van de Botersteeg. Het wordt inderdaad tijd dat er doorgepakt wordt. Het is de bedoeling op korte termijn een onderzoek te doen naar de twee varianten. De vraag aan de raad is of men zich hierin kan vinden. Dan kan dat snel gebeuren en kunnen voorstellen voorgelegd worden aan de raad.
Dit zou in het voorjaar zijn beslag moeten krijgen.

De heer Onvlee vindt het goed die locaties te onderzoeken. Zijn kritiek was ook niet op de bibliotheek gericht. Hij vreest dat er pas na de zomer een besluit genomen kan worden.

Mevrouw Dansen is verbijsterd door de beantwoording van de wethouder en door de kritiek van het CDA. Zij constateert dat het gaat om geld, niet om wat er goed is voor de stad of de bibliotheek en de gebruikers. Het lijkt haar onnodig om hiernaar nog een onderzoek te doen. Het probleem is duidelijk. Zij vindt het uitstelgedrag van de wethouder en denkt dat de wethouder dit dossier beter kan loslaten. Zij vraagt waarom de wethouder niet de schuld op zich neemt.

Wethouder Van Zanten vindt het jammer dat mevrouw Dansen dit zo ziet. Hij heeft niet de schuld ergens neergelegd. Vanavond is zijn inzet om te zoeken naar een oplossing. Het is duidelijk dat het dossier na de verkiezingen bij een andere wethouder komt te liggen. Hij wil dit nu wel graag in gang zetten.
Het is duidelijk dat de varianten die voorliggen waarschijnlijk niet binnen het budget mogelijk zijn. Onderzocht zal worden wat de gevolgen van de ingrepen in de panden voor het budget zullen zijn. Hij gaat er vanuit dat het budget aangepast zal moeten worden.

Mevrouw Molengraaf zegt dat haar stemming tussen het CDA en de SP in zit. Wat gepresenteerd is, is in feite oud nieuws. De bibliotheek is een beetje het ondergeschoven culturele kind terwijl het een belangrijke voorziening is. Zij vraagt waarom het pand aan de Groenmarkt niet in een culturele as kan passen. Aan de bibliotheek vraagt zij welke mogelijkheden men ziet in het pand Groenmarkt wat betreft andere partners. Het probleem wordt nu over de verkiezingen heen getild. Het is goed om beide opties uit te werken maar dan wel in de breedste zin van het woord. Ze wil een eerlijk transparant overzicht. Laat het los van de Nieuwe Doelen en maak van de bibliotheek een ontmoetingscentrum en kennisplek.

Wethouder Van Zanten zegt dat hij de bibliotheek niet als een ondergeschoven kind ziet. Wat betreft de culturele route zegt hij dat die in het verlengde van de Botersteeg doorgetrokken kan worden naar de Groenmarkt. Dat zou dus wel passen.

De heer Van der Linde zegt dat hij dit kan meenemen in het onderzoek dat nu verder gedaan wordt. Het past ook in de visie die is besproken met de gemeente. Een kennisplek, ontmoetingsplek wil men graag combineren met andere partners. Men wil graag in het huidige pand blijven omdat het exploitatie technisch beter mogelijk is. Het is ook laagdrempeliger voor de inwoners dan de Botersteeg. Het is ook een geheel pand waardoor de verschillende functies geïntegreerd kunnen worden. Vanuit de inhoud heeft dit pand dus ook de voorkeur.

Mevrouw Molengraaf bedankt de wethouder voor zijn reactie. Dit maakt de weg vrij voor een open en transparant onderzoek en dat verwacht zij dan ook.

Wethouder Van Zanten bevestigt dit. Zo zal het ook gaan.

De heer Den Hartog zegt dat deze I&O hem het gevoel geeft dat er niet te veel verhuisd moet worden vanuit de binnenstad. Er zijn ook andere plekken mogelijk naar zijn mening. Waarom wordt alleen naar de binnenstad gekeken. Hoeveel te groot is het pand aan de Groenmarkt? Kan een deel niet een andere functie krijgen? De Botersteeg als cultuurstraat is mooi maar het is nog niet duidelijk of de Nieuwe Doelen in de Haarstraat blijft.

Wethouder Van Zanten antwoordt dat ook is gekeken naar mogelijkheden buiten de binnenstad. De bibliotheek wil zelf ook het liefst in de binnenstad blijven. De retail hecht ook aan de aanwezigheid van de bibliotheek bij het kernwinkelgebied vanwege de economische spin off. Er komen in een jaar 90.000 bezoekers. Het pand Groenmarkt is nu te groot maar de verbetering van de exploitatie wordt onderzocht. Wellicht kunnen er meer functies / gebruikers in het pand komen. De wethouder stelt voor de Nieuwe Doelen buiten de bespreking te houden op dit moment.

De heer Den Hartog begrijpt dat de bibliotheek op deze plek wil blijven, maar er is wel een financieel probleem. Krijgt de binnenstad echt minder bezoekers als de bibliotheek er niet gevestigd is? In welk jaar kreeg de bibliotheek 90.000 bezoekers?

Mevrouw Hak antwoordt dat de bibliotheek in 2019 90.000 bezoekers ontving. In andere gemeenten is ook gebleken dat de retail er baat bij heeft als de bibliotheek nieuwe stijl in de buurt van het kernwinkelgebied gehuisvest is. De economische spin off van een bibliotheek wordt elders in Nederland ook waargenomen.

De heer Van der Meijden geeft een compliment voor de presentatie. Met betrekking tot de Botersteeg vraagt hij of de bedrijven die er nu gehuisvest zijn dan weg moeten. Zijn er nog andere locaties buiten deze twee die mogelijkheden bieden, buiten de binnenstad? Hij vraagt bij het in kaart brengen van de financiële gevolgen ook de maatschappelijke baten en kosten in beeld te brengen. Hij verwijst naar de motie waarin het college wordt opgeroepen haast te maken. Welke versnelling heeft het college sinds die motie aangebracht en welk resultaat heeft dit opgeleverd? Het college had ook zelf kunnen beslissen om twee scenario’s uit te werken.

De voorzitter zegt dat de vraag over de locaties al is beantwoord.

Mevrouw Hak zegt dat met de vastgoedeigenaar onderzocht moet worden wat er met de huidige winkels zou moeten gebeuren als de bibliotheek in de Botersteeg gehuisvest wordt. Dat is deel van het onderzoek.

Wethouder Van Zanten antwoordt dat de maatschappelijke kosten en baten in beeld gebracht zullen worden. Na de motie is men direct met alle betrokken partijen in overleg gegaan om de mogelijkheden te onderzoeken. De uitkomsten liggen nu voor.

De heer Van der Meijden vraagt wat er nu echt is veranderd na de motie. Hij is blij met de toezegging inzake de kosten baten analyse.

Wethouder Van Zanten antwoordt dat er meer ambtelijke capaciteit is ingezet dan alleen mevrouw Hak. Er is ook een relatie met het traject verkleinen kernwinkelgebied. Sneller dan dit kon het ook niet. Het was in coronatijd ook lastig om fysieke overleggen te organiseren.

De heer Van Willigen vraagt naar de visie op de eigen dienstverlening van de bibliotheek. De visie is in 2019 al genoteerd. Past de visie nog wel bij de panden die nu in beeld zijn? Worden de goede uitgangspunten nog wel gebruikt? Ziet men bij de bibliotheek ook andere organisaties die mee de kosten zouden kunnen dragen?

Mevrouw Hak antwoordt dat de visie van november 2019 in de afgelopen anderhalf jaar is geactualiseerd; deze ligt in concept klaar. De visie en het programma van eisen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Daaraan kan het ambitieniveau gekoppeld worden. De bibliotheek Aanzet is ook onderdeel van een netwerk.

De heer Van Willigen vraagt of de visie of de stenen het uitgangspunt moet zijn.

Wethouder Van Zanten zegt dat de visie in feite niet meer bij de stenen past. De Groenmarkt zoals die nu is, is ook niet meer geschikt. Die zou ook verbouwd moeten worden om de stenen aan te passen aan de visie. Voor beide gebouwen moet de inrichting aangepast worden zodat die aansluit bij de visie.
Wat betreft mogelijke partners voor de bibliotheek zegt hij dat er zeker gezocht zal worden naar andere kostendragers. De bovenste verdieping van de Groenmarkt zou aan een andere organisatie verhuurd kunnen worden. Het gebouw moet wel exploitabel zijn.

De heer Van der Linde zegt dat de bibliotheek zeker samen met een medehuurder het pand zou willen gebruiken. Er hebben zich ook al passende partijen gemeld.

De heer Oostrum is ervan overtuigd dat de gemeente een goede bibliotheek heeft en dat de gebruikers er ook tevreden over zijn. Hij vindt het wel jammer dat er steeds vanuit gegaan wordt dat het in het pand aan de Groenmarkt zou moeten blijven. Er moeten dan wel andere functies bij komen. Zijn voorkeur zou wel uitgaan naar de Botersteeg. Hij dacht dat de vastgoedeigenaar graag bereid was om hieraan mee te werken. Het is wel interessant om een menging van functies te onderzoeken. Alles wat in de Botersteeg gevestigd kan worden zal een bijdrage leveren aan het kernwinkelgebied. De as van Kweeklust naar het museum is zeker ook een meerwaarde. De leegstand in de Botersteeg moet ook snel ingevuld worden.

Mevrouw Van Maaren is verbaasd dat er zoveel tijd nodig was voor een eenvoudige opdracht. Zij meent dat de eigenaar van de panden in de passage het als een geheel zou willen verhuren. Een vermenging van een bibliotheek met winkels is ook goed mogelijk. Zij mist bij de eigenaar van de Botersteeg ondernemersgeest. Na zoveel jaar getreuzel wil zij het gebouw ondergeschikt maken aan de functionaliteit van de bibliotheek.

De voorzitter concludeert dat er wel enige kritiek is geleverd maar begrijpt dat men het college meegeeft de scenario’s uit te werken maar wel met enige spoed. De wethouder heeft aangegeven dat er ook maatschappelijke kosten en baten zullen worden onderzocht en dat het een open en transparant onderzoek zal zijn. Na de verkiezingen zal een I&O en een B&A-sessie gepland worden door de agendacommissie volgende week.

De voorzitter geeft aan dat in de chat de heer Bahlmann aangeeft het hiermee eens te zijn. De heer Van Willigen vraagt inzage in de visie van de bibliotheek; die vraag kan op een later moment beantwoord worden. De heer Den Hartog zou ook opties buiten de binnenstad onderzocht willen zien maar de voorzitter gaat er vanuit dat het college dit niet zal doen.

Sluiting

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering.